

Til Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Finnsnes den 15. april 2023

HØRINGSUTTAELSE FRA PROFILGRUPPA PÅ TORVIK-UTVALGETS UTREDNING NOU 2022:20 ET HELHETLIG SKATTESYSTEM

Profilgruppa er en sammenslutning av 50 av de mest sentrale bedrifter og virksomheter i Midt-Tromsregionen. Majoriteten av Profilgruppas medlemmer er private bedrifter og sammensetningen av bedrifter gjenspeiler i stor grad regionens næringsliv i en av Nord-Norges største industri- og eksportregioner. Tyngden av arbeidsplasser og virksomheter ligger på industri, sjømat og tilknytt leverandørnæring, men også bygg og anlegg, handel, service og finans er representert. Det lokale eierskapet er omfattende og preger både regionen og samarbeidet i Profilgruppa, som har eksistert i over 30 år.

ET BREDT POLITISK FORLIK RUNDT ET HELHETLIG SKATTESYSTEM FORUTSETTER GODE PROSESSER

Torvik-utvalgets gjennomgang av hele det norske skatte- og avgiftssystemet har uten tvil vært en omfattende oppgave og resultatet som er lagt fram over 500-sider i NOU 2022:20 er både imponerende og overveldende. For folk som ikke jobber med skatt til daglig - for vanlige skattebetalere i form av arbeidstakere og bedriftseiere, for de aller fleste organisasjoner, offentlige virksomheter og politikere på alle nivå - kan det være utfordrende å sette seg inn i/ta stilling til alle deler av utvalgets omfattende arbeid, innenfor en vanlig høringsramme på 3-4 mnd. Utvalgets forslag er ikke revolusjonerende, men de foreslår en hel del justeringer og endringer i et allerede komplisert skattesystem. Noen av utvalgets forslag er i tidlig fase og framstår som uavklart og lite konkretisert. At utvalget er uenig (dissens) i flere sentrale veivalg, forsterker også utfordringene med å forstå både enkeltelementer og helheten i det skatte- og avgiftssystemet som utvalget foreslår.

Å innføre grunnrentebeskatning i havbruksnæringa inngår i Torvik-utvalgets forslag men allerede før utvalget leverte sin utredning i desember 2022, hadde den sittende regjeringens uryddige prosess rundt innføring av denne skatten skapt usikkerhet ift hvordan man i Norge utformer og innfører ny skattepolitikk. Prosessen har også svekket troverdigheten rundt finansdepartementet og regjeringens reelle ambisjoner om et bredt politisk forlik rundt et *helhetlig* skattesystem. Profilgruppa mener det videre arbeidet med politikktutforming på skatte- og avgiftsområdet bør ha et sterkt fokus på å fjerne denne usikkerheten, og det blir særdeles viktig at alle større endringer på skatteområder av stor betydning for næringslivet, blir gjenstand for nærmere utredning, reell involvering og egne høringsrunder. Profilgruppa vil spesielt framheve behovet for grundig forankring og gode prosesser rundt utvalgets forslag til:

- En eventuell gjeninnføring av arveavgift/arveskatt
- En eventuell reduksjon i og på sikt bortfall av formueskatten
- En eventuell innføring av grunnrentebeskatning i fiskerinæringa

ARBEIDSLINJA KREVER ET SKATTESYSTEM SOM GJØR DET LØNNSOMT Å SKAPE ARBEIDSPLASSE - OVER HELE LANDET

Over halvparten av skatteinntektene kommer fra skatt på arbeidsinntekt og Torvik-utvalget er samlet om en hovedretning som skal stimulere arbeidslinja; at skattesystemet må gjøre det attraktivt for folk å være i arbeid og at det skal lønne seg å jobbe mer, stå lengre i arbeidslivet og kombinere pensjon med arbeid. Profilgruppa mener utvalget med dette gjør et viktig og riktig veivalg, men arbeidslinja forutsetter ikke bare lavere skatt på arbeid, den forutsetter tilgang på et bredt spekter av arbeidsplasser, for arbeidstakere i alle kategorier. Vi må derfor ha et skattesystem som gjør det lønnsomt å skape enda flere arbeidsplasser, over hele landet. Profilgruppa mener eierskaps- og selskapsbeskatningen påvirker etablering, investerings- og vekstmuligheter i norske bedrifter i stor grad, spesielt i distriktene.

Å se på distriktperspektivet eller de geografiske fordelingsvirkningene av skattesystemet inngikk også i Torvik-utvalgets omfattende mandat. Utvalget konkluderer imidlertid på de fleste områder med at de ikke har hatt tilgjengelig statistikk eller tilstrekkelig informasjon til å anslå de samlede geografiske fordelingsvirkningene av de skattemessige endringene som utvalget foreslår gjennomført. I de korte drøftingene som foreligger, vurderer utvalget at selskaps- og kapitalbeskatningen er et lite egnet virkemiddel for å fremme næringsutvikling og sysselsetting i distriktene. Når det gjelder arbeidsgiveravgiften har utvalget heller ikke hatt anledning til å vurdere denne grundig, men de mener likevel det bør vurderes om målet om bosetting i distriktene kan nås til en lavere kostnad enn de 17,7 mrd som utgjør dagens ordning med geografisk differensiert arbeidsgiveravgift.

Det er mange elementer i den eksisterende selskaps- og kapitalbeskatningen og/eller i Torvik-utvalgets forslag til endringer, som bekymrer Profilgruppa. Den største bekymringen ligger i tiltakenes sentraliserende effekt og kan eksemplifiseres gjennom følgende:

- En skattelovgivning som favoriserer utenlandsk og statlig eierskap foran norsk eierskap, er uforståelig. Den særnorske formueskatten utfordrer det norske eierskapet og taper lokale bedriftseiere for risikovillig patriotkapital.
- Beskatning som ikke hensynstar om det går godt eller dårlig med bedriften, eksempelvis skatt på arbeidende kapital, utfordrer likviditeten og øker sårbarheten.
- Stedsbundne distriktsnæringer som havbruk og fiskeri vil med omfattende grunnrentebeskatning få en samla skattebelastning som ikke gir rom for videre vekst og utvikling.

Som en regional næringsklynge i Nord-Norge er Profilgruppa opptatt av en skatteretning som stimulerer lokalt eierskap og investeringsvilje, oppbygging av regional kompetent kapital, hensiktsmessig og bærekraftig utnyttning og foredling av norske råvarer og ressurser, lokal verdiskaping, investering i arbeidsplasser og bosetting i distriktene. Mange av våre bedriftsledere opplever nå at disse perspektivene forsvinner i blindsonen i en unyansert søken etter nordnorske bedrifter og bransjer med en avkastning som passer inn i kategorien *unormalt høy* eller *superprofit*.

Profilgruppa mener det er bekymringsfullt at ordbruk og debattklima i den offentlige skattepolitikken har hardnet til. Vi liker ikke utviklingen og den beviste oppbyggingen av fronter og fiendebilder i media og i politikken, hvor man for å fremme sitt eget synspunkt kategoriserer noen mennesker som *vanlige folk* som er ønsket av felleskapet, mens de mer *uvanlige* kan sorteres ut fra størrelsen på inntekt, formue og innbetalt skatt. Debatten rundt grunnrente i havbruksnæringa har vist at veien er kort mellom lokal samfunnsbygger og uønsket superprofitør, og at politikkkutformingene preges og svekkes av mangelen på viktig nyansering og dermed står i fare for å feile.

Med vennlig hilsen
for **Profilgruppa**

Jan Fredrik Jensen
Styreleder
Telefon 901 73 092

Linda Lien
Sekretariatsleder
Telefon 951 08 738

Profilgruppa er en tverrsektoriell klynge av bedrifter og virksomheter innenfor nærings- og samfunnsliv i Midt-Troms. Klyngen har eksistert i 30 år og har 45 medlemmer, alle lokalisert til Midt-Troms regionen som består av kommunene Senja, Sørreisa, Dyrøy, Målselv, Bardu og Salangen med til sammen 30 000 innbyggere. Majoriteten av medlemmene i Profilgruppa er private bedrifter innenfor industri, sjømat og energi samt leverandører til disse næringene. Medlemsmassen består i tillegg av bygg og anlegg, handel, bank og finans, transport og reiseliv samt kompetanse og utviklingsaktører som studiesenter, næringshage og videregående skole. På offentlig side har Profilgruppa medlemmer fra Forsvaret, Statskog, NAV, kommuner og regionråd.

Målsettingen for samarbeidet i Profilgruppa er å bidra til utvikling og vekst for hver enkelt medlemsbedrift og virksomhet, samt etablere nettverk som kan gagne hele regionen. www.profilgruppa.no